

آیین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران

ماده ۱. تعاریف

۱. منظور از "سازمان"، در این آیین‌نامه، سازمان بورس و اوراق بهادار و منظور از "بورس" شرکت بورس اوراق بهادار تهران سهامی عام است.
۲. "معاملات"، خرید یا فروش اوراق بهاداری است که در بورس پذیرفته شده است. هر معامله در صورتی قطعیت می‌یابد که به تایید "بورس" برسد.
۳. "تابلوی بورس" تابلویی است که برای ارائه اطلاعات طبقه‌بندی شده اوراق بهادار به کار می‌رود از قبیل تابلوی اصلی و فرعی، تابلو اوراق مشارکت دولتی و تابلوی اوراق مشارکت شرکت‌ها.
۴. "عرضه"، عبارت است از اعلام آمادگی برای فروش اوراق بهادار از طرف کارگزار فروشنده.
۵. "تقاضا"، عبارت است از اعلام آمادگی برای خرید اوراق بهادار از طرف کارگزار خریدار.
۶. "مشتری"، شخصی است که متقاضی خرید (یا فروش) اوراق بهادار است. "مشتری" می‌تواند نماینده قانونی خریدار یا فروشنده باشد.
۷. "سفارش"، درخواست خرید و یا فروش اوراق بهادار است که توسط "مشتری" به کارگزار ارائه می‌شود.
۸. "قیمت پیشنهادی"، نرخ است که برای هر واحد اوراق بهادار از طرف کارگزار وارد سامانه معاملات می‌شود.
۹. "قیمت باز"، نرخ است که اختیار تعیین آن از طرف "مشتری" به کارگزار واگذار می‌شود.
۱۰. "قیمت محدود"، نرخ است که حداکثر یا حداقل آن از طرف "مشتری" به کارگزار اعلام می‌شود.
۱۱. "قیمت معین"، نرخ ثابتی است که توسط "مشتری" برای انجام معامله به کارگزار اعلام می‌شود.
۱۲. "واحد پایه معاملاتی متعارف"، حداقل میزان اوراق بهادار در هر معامله است که توسط "بورس" تعیین می‌شود.
۱۳. "واحد پایه معاملاتی نامتعارف"، میزان اوراق بهاداری که از واحد پایه معاملاتی متعارف کمتر است.
۱۴. "قیمت آغازین"، قیمتی است که در شروع جلسه رسمی معاملاتی برای هر ورقه بهادار در تابلو بورس اعلام می‌شود.
۱۵. "قیمت پایانی"، قیمت هر ورقه بهادار در پایان هر جلسه رسمی معاملاتی بورس است که محاسبه و توسط "بورس" اعلام می‌شود.
۱۶. "حجم مبنای"، تعداد اوراق بهادار از یک نوع است که هر روز باید مورد دادوستد قرار گیرد تا کل درصد تغییر آن روز، در تعیین قیمت روز بعد ملاک باشد.
۱۷. "سهام شناور آزاد" هر شرکت، بخشی از سهام آن شرکت است که دارندگان آن آماده عرضه و فروش آن سهام می‌باشند، و قصد ندارند با حفظ آن قسمت از سهام، در مدیریت شرکت مشارکت نمایند.
۱۸. "دامنه نوسان قیمت"، پایین‌ترین تا بالاترین قیمتی است که در آن دامنه، طی یک یا چند جلسه رسمی معاملاتی بورس، قیمت می‌تواند نوسان داشته باشد.
۱۹. "بستن نماد"، توقف معاملات هر یک از انواع اوراق بهادار طی دوره معین طبق دستورالعمل مربوطه می‌باشد.
۲۰. "محدودیت حجمی"، حداکثر تعداد اوراق بهاداری است که در هر نماد معاملاتی طی هر سفارش در سامانه معاملات وارد می‌شود. این رقم مضرب صحیحی از "واحد پایه معاملاتی متعارف" است.
۲۱. "سپرده‌گذاری"، عملیاتی است که طی آن اوراق بهاداری که در سامانه معاملات به ثبت رسیده است، قابلیت معامله پیدا می‌کند.
۲۲. "تسویه و پایاپای"، مرحله پایانی انجام معامله است که طی آن مالکیت اوراق بهادار به خریدار و وجوه حاصل از معامله به فروشنده منتقل می‌شود.
۲۳. "نماد معاملاتی"، شناسه‌ای است که برای هر یک از اوراق بهادار به صورت منحصر به فرد در سامانه معاملات تعریف شده است. این شناسه می‌تواند به صورت حروف، عدد و یا ترکیبی از هر دو باشد.
۲۴. "کد معاملاتی"، شناسه "مشتری" جهت انجام معامله اوراق بهادار در سامانه معاملات است. این شناسه به صورت حروف، عدد، و یا ترکیبی از هر دو می‌باشد.
۲۵. "کد معاملاتی گروهی"، شناسه‌ای است که برای ورود سفارش‌های خرید و یا فروش گروهی برای هر شرکت کارگزاری در سامانه معاملات تعریف شده است. این شناسه به صورت حروف، عدد، و یا ترکیبی از هر دو می‌باشد.
۲۶. "سامانه معاملاتی"، سیستم رایانه‌ای است که دریافت سفارش‌های خرید و فروش، تطبیق سفارش‌ها و در نهایت انجام معاملات از طریق آن انجام می‌شود.
۲۷. "ایستگاه معاملاتی"، پایانه معاملاتی کارگزار است که با سامانه معاملاتی بورس در ارتباط می‌باشد. هر "ایستگاه معاملاتی" با کدی مشخص می‌شود که به آن "کد ایستگاه معاملاتی" گویند. ایستگاه‌های معاملاتی هر کارگزار با کدهای جداگانه تعریف می‌شود.

۲۸. "معامله بلوک"، معاملاتی است که در آن قواعد مربوط به محدودیت حجمی و محدودیت قیمتی رعایت نمی‌شود.
۲۹. "معامله ترجیحی"، انتقال سهام شرکت‌های دولتی به کارکنان واحدها به منظور اجرای برنامه‌های خصوصی‌سازی است که به نرخ معینی انجام می‌شود.
۳۰. "معاملات اشخاص خارجی"، خریدوفروش اوراق بهادار اشخاص خارجی است که حسب مورد، پس از اخذ مجوز از مراجع ذی‌ربط، اقدام به معامله اوراق بهادار می‌کنند.
۳۱. "معاملات دوطرفه"، معاملاتی است که کارگزار هم‌زمان نقش کارگزار خریدار و فروشنده را برعهده دارد.
۳۲. "معاملات خوشه‌ای"، خرید یا فروش مجموعه‌ای از اوراق بهادار است که به طور یک‌جا معامله می‌شود.
۳۳. "معاملات چرخشی"، معاملاتی است که با تکمیل چرخه آن ظرف یک جلسه معاملاتی، وضعیت مالکیت طرفین معامله تغییری نمی‌کند.
۳۴. "معاملات مشروط"، معاملاتی است که برای انجام و یا نحوه تسویه آن، شرایطی برابر مقررات "بورس" تعیین شده باشد.
۳۵. "معاملات با اقربا"، خریدوفروش اوراق بهادار با همسر و اقربای درجه یک (طبقه اول نسبی طبق تعریف قانون مدنی) است.
۳۶. "معاملات اعتباری"، معاملاتی است که درصدی از ثمن معامله از طریق بانک و یا مؤسسه مالی یا اعتباری تأمین مالی شده باشد.
۳۷. "معاملات تجدید ساختار"، انتقال اوراق بهادار از طرف شرکت مادر به شرکت‌های تابعه با هدف تجدید ساختار است.
۳۸. "معاملات عمده"، معاملاتی است که تعداد سهام مورد معامله از درصد معینی از کل سهام آن شرکت، یا حجم معاملات آن طی دوره معین، و یا حجم معاملات کل بازار طی مدت معین، بیشتر باشد.
۳۹. "خرید گروهی"، خرید اوراق بهادار توسط کارگزار با کد معین، و تخصیص آن به مشتریان است.
۴۰. "فروش گروهی"، فروش اوراق بهادار تجمیع شده تعدادی از مشتریان با کد معین کارگزار می‌باشد.
۴۱. "انتقال قهری"، انتقال اوراق بهاداری است که با فوت دارنده آن به وراث قانونی وی صورت می‌گیرد.
۴۲. "انتقال قانونی"، انتقال اوراق بهاداری است که به موجب قوانین خاص و یا با حکم دادگاه صالحه به شخص دیگری صورت می‌گیرد.
۴۳. "شاخص"، نامگری است که تغییرات قیمت یا بازده یک یا مجموعه‌ای از اوراق بهادار را طی دوره زمانی مشخص نشان می‌دهد.
۴۴. "پذیرش مضاعف"، پذیرش اوراق بهاداری است که علاوه بر "بورس" در بورس دیگری نیز پذیرفته شده باشد.
۴۵. "بازارگردان"، کارگزار/معامله‌گری است که با اخذ مجوز لازم با تعهد به افزایش نقدشوندگی و تنظیم عرضه و تقاضای اوراق بهادار معین و تجدید دامنه نوسان قیمت آن، به دادوستد آن اوراق می‌پردازد.
۴۶. "عرضه اولیه"، منظور نخستین عرضه اوراق بهادار شرکت، پس از پذیرش آن در بورس است.
۴۷. "کارگزار معرف"، کارگزاری که در پذیرش اوراق بهادار نقش مشاور و کارشناس را برای عرضه اولیه برعهده داشته باشد.
۴۸. "کارگزار متعهد پذیرهنویسی"، کارگزاری است که در عرضه اولیه اوراق بهادار به بورس، هماهنگی برای تأمین مالی خرید بخشی از اوراق را که به فروش نمی‌رسد، به عمل آورده باشد.
۴۹. "حراج"، سازوکاری برای دادوستد اوراق بهادار برپایه انطباق سفارش‌های خریدوفروش مشتریان با در نظر گرفتن اولویت قیمت و زمان است.
۵۰. "جلسه رسمی معاملاتی"، ساعاتی پیوسته از یک نشست کاری است که معاملات اوراق بهادار در این ساعات انجام می‌پذیرد. "بورس" می‌تواند در یک شبانه‌روز بیش از یک نشست رسمی معاملاتی داشته باشد.
- تبصره: تعاریف و اصطلاحات دیگری که برحسب ضرورت‌های کار با سامانه کامپیوتری یا پیاده‌سازی نرم افزارهای جدید مورد نیاز باشد، توسط هیئت مدیره "بورس" تعیین و اعلام می‌شود.
- ماده ۲. ساعت و روزهای انجام معامله انواع اوراق بهادار در بورس، به استثنای روزهای تعطیل رسمی توسط هیئت مدیره "بورس" تعیین و اعلام می‌شود.
- تبصره: تغییرات ساعت و روزهای انجام معامله حداقل ۱۵ روز قبل از انجام بایستی به اطلاع عموم برسد.
- ماده ۳. معاملات بورس، مگر در مواردی که در این آیین‌نامه آمده است، به طریقه حراج انجام می‌شود. کارگزاران پیشنهادهای خریدوفروش خود را با توجه به سفارش‌های خریداران و فروشندگان، تعداد اوراق بهادار و قیمت آن‌ها را در سامانه معاملاتی وارد خواهند نمود.
- ماده ۴. معاملات بورس با رعایت اولویت قیمت و زمان ورود سفارش به سامانه معاملاتی انجام می‌شود. جزئیات نحوه انجام معاملات در "دستورالعمل نحوه انجام معاملات" خواهد آمد.
- ماده ۵. حدود و شیوه عملیات کارگزاران در خریدوفروش اوراق بهادار تابع "دستورالعمل نحوه انجام معاملات" خواهد بود.

ماده ۶ هیئت مدیره "بورس" می تواند در مواردی که نوسان غیرعادی در قیمت پیشنهادی یا معاملاتی* اوراق بهادار در هر جلسه مشاهده کند، از انجام معامله جلوگیری نماید. چگونگی انجام کار در دستورالعمل "توقف معاملات" خواهد آمد. هیئت مدیره بورس می تواند اختیارات موضوع این ماده را به مدیرعامل تفویض نماید.

تبصره: در صورتی که کارگزار خریدار یا فروشنده نسبت به تصمیم جلوگیری از انجام معامله براساس این ماده معترض باشد، باید اعتراض خود را با ذکر دلایل، برای رسیدگی و تعیین تکلیف، به "سازمان" تسلیم نماید. رسیدگی به این اعتراض ظرف ۴۸ ساعت، به عمل می آید.

ماده ۷. شرایط و چگونگی عرضه اولیه اوراق بهادار تابع دستورالعمل "عرضه اولیه اوراق بهادار" خواهد بود.

ماده ۸. انواع معاملات اوراق بهادار، شرایط معامله، میزان اطلاعاتی که در زمان معامله می باید انتشار یابد، مراحل انجام سفارش خرید و فروش، و سایر شرایط انجام معامله در "دستورالعمل نحوه انجام معاملات" خواهد آمد. تسویه وجوه و پایاپای اوراق بهادار و شرایط تسویه خارج از اتاق پایاپای، بر طبق "دستورالعمل سپرده گذاری، تسویه، و پایاپای" انجام خواهد شد.

ماده ۹. معاملات بورس باید در شرایط رقابتی و همواره به صورت حراج انجام شود. در صورتی که انجام معامله ای به صورت حراج ممکن نباشد، این معاملات با مصوبه شورای بورس خارج از جلسه رسمی معاملات قابل انجام است.

ماده ۱۰. در مواردی که کارگزاری برای اوراق بهادار خاصی به عنوان "کارگزار معرف" یا "کارگزار متعهد پذیرهنویسی"، عمل کند، برطبق دستورالعمل "عرضه اولیه اوراق بهادار" حق تقدمی برای وی در نظر گرفته می شود.

ماده ۱۱. وجوه مربوط به سهام معامله شده در بورس همراه با وکالت نامه فروش سهام و اصل سهام باید حداکثر تا ۷۲ ساعت از تاریخ معامله بین کارگزاران خریدار و فروشنده ردوبدل گردد. کارگزار فروشنده، موظف است تشریفات مربوط به انتقال سهام معامله شده را ظرف ۷۲ ساعت (سه جلسه معاملاتی) از تاریخ معامله انجام داده و سهام را تحویل خریدار نماید. در صورتی که علل یا توافقی دیگر در مورد تحویل بعد از مهلت های تعیین شده، وجود داشته باشد، مراتب باید حداکثر تا پایان نشست رسمی معاملاتی مربوط کتباً به اطلاع مدیرعامل "بورس" برسد. در هر صورت، معامله انجام شده، قطعی به شمار می رود. ساعات تسویه و یا مدت زمان مربوط به انتقال سهام، براساس "دستورالعمل سپرده گذاری، تسویه و پایاپای" انجام خواهد شد.

ماده ۱۱ مکرر (۱). کلیه معاملات عمده ای که فروشنده برای انجام معامله با شرایط اعلام آمادگی نماید، صرفاً با موافقت مدیرعامل انجام می شود. بورس تسهیلات لازم را با رعایت موارد زیر توسط کارگزاران برای انتقال سهام فراهم می آورد:

۱- کارگزار فروشنده مکلف است شرایط فروشنده را منطبق با مقررات بورس و براساس دستورالعمل معاملات عمده دریافت و بورس اعلام نماید.

۲- کارگزار فروشنده، پس از احراز تحقق شرایط معامله بین خریدار و فروشنده، مکلف است سند تسویه خارج از پایاپای حصه غیرنقدی را به بورس تسلیم نماید. مهلت قطعی شدن معامله حداکثر ۹ روز کاری بعد خواهد بود.

۳- کارگزار خریدار می تواند وجه نقد یا تضمین های دیگر را برای واریز و تأدیه حصه نقدی معامله و یا خسارتهای ناشی از انصراف خریدار از ایفای تعهدات خود، از وی دریافت کند.

۴- کارگزار خریدار مکلف است حداکثر تا ۹ روز کاری پس از روز عرضه نسبت به تسویه حصه نقدی معامله از طریق پایاپای بورس اقدام نماید.

۵- در صورتی که کارگزار فروشنده زمانی را طولانی تر از مدت مقرر در بند ۴ برای تأدیه حصه نقدی معامله تعیین کند، از نظر این آیین نامه حصه مزبور نیز غیرنقدی تلقی خواهد شد.

۶- چنانچه کارگزاران فروشنده و خریدار حسب مورد و ظرف مهلت مقرر از امضاء و تسلیم سند خارج از پایاپای و تسویه حصه نقدی معامله خودداری نمایند، از نظر بورس معامله قطعی نمی باشد. در این صورت پرونده به هیئت مدیره بورس ارجاع و براساس مقررات رسیدگی به تخلفات کارگزاران اقدام خواهد شد.

ماده ۱۱ مکرر (۲). کارگزار خریدار برای توزیع گسترده اوراق بهادار با موافقت مدیرعامل می تواند از مهلت حداکثر ۳۰ روز کاری برای تخصیص و ارائه فهرست نهایی خریداران استفاده نماید.

در صورت عرضه سهام جهت انجام معامله عمده از سوی سازمان خصوصی سازی افزایش مهلت تسویه حصه نقدی و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای از ۹ روز به ۳۰ روزه درخواست آن سازمان و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار امکان پذیر می باشد.^۱

خاتمه مهلت ۹ روز مقرر در بند ۲ ماده ۱۱ مکرر (۱) آیین نامه معاملات پس از سپری شدن ۹ روز کاری پس از روز انجام معامله، آخرین ساعت کاری روز نهم خواهد بود. ساعت کاری در ایام ماه مبارک رمضان از ساعت ۸ صبح تا ۳ بعدازظهر و سایر ایام از ساعت ۸ صبح تا ۴ بعدازظهر می باشد.^۱

^۱ مصوبه ۸۵/۷/۲۴ شورای عالی بورس

ماده ۱۲. وجوه مربوط به معامله‌های اوراق مشارکت باید حداکثر ظرف ۲۴ ساعت از تاریخ معامله، واریز شود. در صورتی که وجوه اوراق مشارکت پس از ۲۴ ساعت پرداخت نشود، کارگزار فروشنده می‌تواند درخواست ابطال معامله یا اخذ جریمه هر روزی که وجه دیرتر پرداخته می‌شود، اقدام نماید. در هر صورت، کارگزار خریدار نمی‌تواند تقاضای ابطال معامله انجام شده را نماید و موظف به پرداخت خسارت به کارگزار فروشنده، است. جزییات پایاپای و تسویه اوراق مشارکت براساس مفاد "دستورالعمل سپرده‌گذاری، تسویه، و پایاپای" خواهد بود.

ماده ۱۳. نحوه تکمیل اسناد مربوط به معاملات و تحویل آن‌ها به "بورس" و نیز نحوه تسویه وجه طبق دو دستورالعمل "نحوه انجام معاملات" و "سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای" انجام می‌شود.

ماده ۱۴. دستورالعمل‌های خرید یا فروش اوراق مشارکت بانک مرکزی و دولت بدون توجه به محدودیت‌های مقرر در آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های بورس در "بورس" قابل معامله خواهد بود.

ماده ۱۵. انجام معاملات قهری، قانونی، اشخاص خارجی، گروهی، خوشه‌ای، مشروط، با اقربا، اعتباری، تجدید ساختار و ترجیحی طبق دستورالعمل‌های "نحوه انجام معاملات" و "سپرده‌گذاری، تسویه، و پایاپای" انجام خواهد شد.

ماده ۱۶. کارگزاران موظفانند از انجام معاملات چرخشی اجتناب کنند، و در صورتی که سهواً این نوع معاملات را انجام داده، و بعداً به ماهیت معامله پی بردند، مراتب را بلافاصله به مدیرعامل "بورس" اطلاع دهند. جزییات مربوطه در "دستورالعمل نحوه انجام معاملات" خواهد آمد.

ماده ۱۷. در مواقعی که اعلام خرید کارگزاران یا قطعیت معامله مورد تردید باشد، رأی مدیرعامل "بورس" یا نماینده وی قطعی و لازم‌الاجرای می‌باشد.

ماده ۱۸. معاملات عمده براساس "دستورالعمل معاملات عمده" انجام می‌شود.

ماده ۱۹. نحوه و چگونگی وثیقه‌گذاری اوراق بهادار بر طبق "دستورالعمل توثیق اوراق بهادار" انجام می‌شود.

ماده ۲۰. "بورس" موظف به رعایت قوانین پولی و بانکی، مصوبات بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار در مورد "معاملات اعتباری" و ابلاغ این مصوبات و مصوبات "شورا"، "سازمان" و هیئت‌مدیره بورس به کارگزاران است.

ماده ۲۱. پذیرش اشتباهات سهوی کارگزاران در مورد معاملات تاحدی مجاز است که در دستورالعمل "توقف معاملات" تعیین شده است.

ماده ۲۲. کارگزاران موظفانند ضمن رعایت سفارش مشتریان از فرم‌هایی برای پذیرش سفارش‌های خرید و فروش مشتریان استفاده کنند که از طرف "بورس" طراحی شده است.

سفارشی که به صورت غیرحضوری از طریق تلفن، فاکس، و یا به شکل الکترونیک به کارگزار داده می‌شود، باید به نحوی انجام شود که در دستورالعمل "نحوه انجام معاملات" تصریح شده است.

ماده ۲۳. نحوه ادامه معاملات ناتمام اوراق بهادار در نشست معاملاتی بعدی، بر طبق "دستورالعمل نحوه انجام معاملات" انجام می‌شود.

ماده ۲۴. بازکردن و بستن نمادهای معاملاتی و صدور مجوز توقف نماد براساس "دستورالعمل توقف نمادها" انجام خواهد شد.

ماده ۲۵. "بورس" موظف است اطلاعات لازم از جمله قیمت آغازین و پایانی، شاخص و میزان سهم شناور آزاد را برای تحلیل بازار و انجام معاملات عادلانه و مبتنی بر عرضه و تقاضا به نحو مقتضی در اختیار بازار قرار دهد.

ماده ۲۶. نحوه انجام معاملات اوراق بهادار مختلف از جمله سهام، حق تقدم سهام، اوراق مشارکت، سبد سهام، و هر نوع اوراق بهاداری که در بورس پذیرش می‌شوند، براساس "دستورالعمل نحوه انجام معاملات" خواهد بود.

ماده ۲۷. میزان کارمزد دریافتی کارگزاران از هر طرف معامله به شرح زیر محاسبه می‌گردد:

در معاملات سهام هر یک از طرفین معامله کارمزدی از قرار ۴ در هزار مبلغ معامله به کارگزاری که معامله را از طرف آنها انجام داده پرداخت خواهد کرد. در معاملات اوراق مشارکت هر یک از طرفین کارمزدی از قرار ۰.۷۵ در هزار مبلغ معامله به کارگزار مربوط پرداخت خواهد کرد.

تبصره: حداقل کارمزد معاملات ۱۵.۰۰۰ ریال است. حداکثر کارمزد کارگزاران در یک معامله ۱۰۰ میلیون ریال است. در معاملات اوراق مشارکت حداقل مبلغ کارمزد کارگزاران ۲۰۰ ریال و حداکثر آن ۳۰ میلیون ریال است.^۳

ماده ۲۸. به منظور انجام پروژه‌های گسترش بورس به میزان ۰/۳ درصد از ارزش معامله سهام که ۰/۱۵ درصد آن را خریدار و ۰/۱۵ درصد آن را فروشنده پرداخت می‌کند، توسط سازمان وصول و مستقیماً به حساب بانکی خاصی به نام سازمان کارگزاران بورس واریز می‌شود. این وجوه منحصرأ با تصویب شورای بورس به مصرف طرح‌ها و پروژه‌های توسعه بورس خواهد رسید. هرگونه دخل و تصرف در موجودی حساب بانکی مذکور توسط سازمان، بدون تصویب شورای بورس ممنوع می‌باشد. درصد یادشده از معاملات اوراق مشارکت دریافت نخواهد شد. در مورد سایر ابزارهای مورد معامله در بورس، در هر مورد موضوع در آیین‌نامه اوراق بهادار یادشده خواهد آمد.

تبصره: حداکثر کارمزد موضوع این ماده در هر معامله ۵۰۰ میلیون ریال می‌باشد که از هر یک از طرفین معامله دریافت می‌شود.

^۲ مصوبه ۸۵/۷/۱۰ شورای عالی بورس

^۳ کارمزد معاملات اوراق مشارکت مصوب ۸۴/۰۵/۰۱ شورای بورس

ماده ۲۹. کارگزاران مکلفاند دفاتر سفارش‌های دریافتی خود را مطابق دستورالعمل‌های مربوطه ثبت و از فرم‌هایی که سازمان مقرر می‌دارد استفاده کنند. مسؤلیت حفظ فرم‌های سفارش مکتوب و الکترونیک و اطمینان از صحت سفارش‌های انجام‌شده با کارگزاران است.

ماده ۳۰. کارگزاران مکلفاند تمام وجوهی را که از مشتریان خود برای انجام معامله دریافت می‌دارند، در پایان هر روز در حساب جاری مخصوصی که نزد یکی از بانک‌ها و تحت عنوان "حساب جاری معاملاتی کارگزاری" به نام خود باز می‌کنند، منظور نمایند. در برگه مخصوصی که سازمان برای منظور نمودن وجه تهیه می‌کند، باید ذکر شود که وجوه مزبور بابت فروش یا خرید چه تعداد سهام یا اوراق مشارکت متعلق به فروشنده یا خریدار (با ذکر نام و مشخصات فروشنده یا خریدار) می‌باشد. کارگزاران مجاز نیستند به هیچ‌وجه وجوه مشتری را برای مدتی خارج از زمان تعیین‌شده در دستورالعمل نزد خود نگاه دارند، و یا هرگز از محل وجوه آن‌ها، برای سایر مشتریان و یا کارگزاری خود، معامله‌ای انجام دهند. جزییات امر در آیین‌نامه "نحوه نگهداری وجوه مشتریان" خواهد آمد.

ماده ۳۱. کارگزاران و نمایندگان آن‌ها که در امور مربوط به خرید و فروش سهام فعالیت دارند می‌توانند تا میزان نصاب‌های مندرج در زیر برای خود و افراد تحت تکفل خود، سهام به قیمت تابلو خریداری نمایند:

الف) اعضای حقیقی و نمایندگان اشخاص حقوقی عضو هیئت‌مدیره و مدیرعامل و کارکنان شرکت‌های کارگزاری جمعاً تا سقف ۲۵۰ میلیون ریال (به قیمت خرید).

ب) شرکت‌های کارگزاری تا سقف صد درصد سرمایه ثبت و پرداخت‌شده و یا هفتاد درصد ارزش ویژه حقوق صاحبان سهام شرکت کارگزاری هر کدام که کمتر باشد.

تبصره: کارگزاران عبارت‌اند از مدیران عامل و اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌های کارگزاری و نمایندگان کارگزاران عبارت‌اند از دارندگان گواهی‌های حرفه‌ای که در بورس فعالیت می‌کنند.

ماده ۳۲. درمورد انتقال سهام به مدیران و کارکنان واحدها، انتقال براساس مصوبه "انتقال سهام به کارکنان شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس" انجام خواهد شد.

ماده ۳۳. تسویه معاملات در خارج از اتاق پایاپای و سیستم تسویه بورس فقط محدود به مواردی است که در "دستورالعمل سپرده‌گذاری، تسویه، و پایاپای" می‌آید.

ماده ۳۴. کارگزاران موظف‌اند مفاد این آیین‌نامه را رعایت و اجرا نمایند. در صورت عدم رعایت آن مشمول مقررات پیش‌بینی شده مربوطه خواهند شد.

ماده ۳۵. دستورالعمل‌های اجرایی این آیین‌نامه پس از تصویب هیئت‌مدیره "سازمان" و ابلاغ آن معتبر و لازم‌الاجراست.

توضیح: مواد ۲۷ و ۲۸ تا تصویب کارمزدهای جدید به قوت خود باقی خواهد بود.

الحاقی:

(مصوبه ۸۳/۶/۳۰ شورای بورس)

با انجام برخی از معاملات در خارج از وقت قانونی به شرح ذیل موافقت می‌نماید:

۱- سهامی که به موجب قراردادهای منعقد شده مابین ارگانهای دولتی (مانند سازمان صنایع ملی ایران) و اشخاص حقوقی و حقیقی که بنابر رای حکم تعیین شده توسط ریاست جمهوری یا هیئت وزیران و تنفیذ ریاست جمهوری می‌باید انتقال یابد، به قیمت توافق شده انجام شود.

۲- سهامی که به موجب مقررات قانونی به منظور تأدیه دیون دولت به سازمان تامین اجتماعی، سازمان بازنشستگی و غیره منتقل می‌شود، به قیمت تعیین شده یا قیمت تابلوی بورس انتقال یابد.

۳- سهامی که به سرمایه‌گذاری مربوط است که به تصویب سازمان سرمایه‌گذاری خارجی رسیده است و از طریق آن مصوبه سهامداران خارجی اجازه یافته‌اند به قیمت تعیین شده در مصوبه آن سازمان سهام را خریداری نمایند.